

Ngày nhận bài: 06/10/2026; Ngày thẩm định: 21/10/2026; Ngày duyệt đăng: 23/10/2026.

QUAN HỆ PHỐI HỢP GIỮA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ VỚI LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT ĐIỀU TRA TỘI PHẠM VỀ MA TÚY TRONG QUẢN LÝ CÁC KHO, BÃI HÀNG HOÁ NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐẤU TRANH PHÒNG CHỐNG TỘI PHẠM VỀ MA TÚY

Thiếu tá, ThS BÙI VĂN HÙNG

Khoa Nghiệp vụ cơ bản, Học viện Phòng cháy chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ

*Tác giả liên hệ: Bùi Văn Hùng (Email: hungsu114@gmail.com)

Tóm tắt: Tội phạm ma túy là tội phạm truyền thống, tuy nhiên, trong tình hình hiện nay đã xuất hiện nhiều phương thức, thủ đoạn tinh vi, “núp bóng” các hoạt động kinh doanh, sản xuất để thực hiện hành vi phạm tội. Một trong những đặc điểm về thủ đoạn của tội phạm ma túy hiện nay đó là lợi dụng việc xây dựng, quản lý các kho, bãi hàng hóa để sản xuất, tàng trữ và tổ chức sử dụng, sử dụng trái phép chất ma túy. Nội dung bài viết tập trung vào vai trò, chức năng của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC và CNCH) trong việc quản lý đối với các kho, bãi hàng hóa nhằm phối hợp với các lực lượng chức năng ngăn chặn tội phạm ma túy.

Từ khóa: ma túy, kho, phòng cháy, chữa cháy.

Abstract: Drug-related crime is a traditional form of criminality; however, under current conditions, offenders have adopted increasingly sophisticated methods and tactics, often disguising illicit operations within legitimate manufacturing and commercial activities. A notable tactic of contemporary drug syndicates involves exploiting the construction and management of cargo warehouses and yards to produce, store, distribute, and facilitate the illegal consumption of narcotics. This paper focuses on the role and functions of the Fire and Rescue Police in overseeing cargo storage facilities to coordinate effectively with relevant law enforcement agencies in suppressing drug crimes.

Keywords: drugs, warehouses, fire prevention and firefighting.

1. Tội phạm ma túy là những hành vi nguy hiểm cho xã hội do người có năng lực trách nhiệm hình sự thực hiện một cách cố ý, xâm phạm chế độ quản lý của nhà nước đối với các chất ma túy. Tội phạm ma túy không phải là loại tội phạm mới tuy nhiên cùng với sự phát triển của đời sống xã hội, tội phạm ma túy lại càng “tiến hóa” muôn hình vạn

trạng với những phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi, xảo quyệt, liều lĩnh. Thực tế này đặt ra vô vàn khó khăn, thách thức đối với lực lượng chức năng trong “cuộc chiến cam go” chống loại tội phạm này. Các loại ma túy thế hệ mới được ngụy trang dưới dạng đồ ăn, thức uống, thuốc lá điện tử, tinh dầu hoặc thảo mộc... với việc “núp bóng” này làm xuất hiện thủ

đoạn mới trong sản xuất, tàng trữ và sử dụng trái phép chất ma túy đó là lợi dụng các kho, bãi (ở cả dạng xây dựng kho bãi để sản xuất, tàng trữ và lợi dụng kho bãi bỏ hoang để tổ chức sử dụng và sử dụng trái phép chất ma túy). Để đấu tranh, bóc gỡ được các đường dây này cần có sự vào cuộc của nhiều cơ quan, ban ngành có thẩm quyền trong việc quản lý các kho, bãi hàng hoá. Với chức năng quản lý nhà nước về PCCC thì lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH góp phần quan trọng trong kiểm tra các kho, bãi hàng hoá. Đây là cơ sở thực tế quan trọng trong việc xây dựng mối quan hệ phối hợp nghiệp vụ giữa Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy với Cảnh sát PCCC và CNCH trong đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy.

2. Khái niệm về ma túy được quy định trong nhiều văn bản pháp quy khác nhau. Bộ luật Hình sự năm 2015 xác định ma túy bao gồm: nhựa thuốc phiện, nhựa cần sa, cao côca; lá, hoa, quả cây cần sa, lá cây côca; quả thuốc phiện khô; quả thuốc phiện tươi; heroine; cocaine; các chất ma túy khác ở thể lỏng; các chất ma túy khác ở thể rắn [2].

Theo thống kê của Cục Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy, Bộ Công an, hiện cả nước có khoảng 226.000 người nghiện, người sử dụng trái phép chất ma túy và người bị quản lý sau cai nghiện có hồ sơ. Không còn mang hình dạng quen thuộc như bột trắng hay viên nén, nhiều loại ma túy được pha trộn vào đồ uống, thực phẩm, thuốc lá điện tử hoặc các sản phẩm tiêu dùng phổ biến. Cũng với việc đa dạng hoá loại hình các chất ma túy nên việc thay đổi về địa điểm thực hiện hành vi phạm tội ma túy cũng có sự thay đổi. Không chỉ đơn thuần tập kết ma túy tại các nhà riêng, chung cư hoặc các khu vực hẻo lánh như trước đây mà tội phạm ma túy hiện nay đã sử dụng chính các kho, bãi hàng hoá để tập kết ma túy “hoá trang” nhằm thuận lợi cho việc qua mắt lực lượng chức năng và thuận lợi cho quá trình vận chuyển, tiêu thụ.

Thực tế trong những năm gần đây, rất nhiều các chuyên án ma túy được bóc gỡ đều có liên quan đến các kho, bãi hàng hoá, điển hình như: ngày 11/5/2019 tại xã Vĩnh Lộc A, huyện Bình Chánh, TP Hồ Chí Minh, Cục Cảnh sát ma túy - Bộ Công an phối hợp với Công an Bình Dương, Công an TP Hồ

Chí Minh và Công an các quận Tân Phú, Tân Bình, Bình Chánh... khám xét kho hàng tại xã Vĩnh Lộc A, huyện Bình Chánh, TP Hồ Chí Minh. Bên trong kho hàng này, Cục Cảnh sát ma túy phát hiện hơn 500kg ketamie (ma túy tổng hợp), 04 máy ép và nhiều xe ô tô các loại; ngày 22/3/2025, gần 200 cán bộ, chiến sĩ đã đồng loạt tấn công, bắt giữ các đối tượng đang có hành vi sản xuất trái phép chất ma túy, triệt phá “công xưởng” sản xuất ma túy, thu 1,4 tấn ketamine, 80 tấn hóa chất ma túy tổng hợp tại Khánh Hòa; Vụ án tại kho hàng Hải Phòng do Cục Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy Bộ Công an triệt phá thành công thông qua chuyên án 103H, khởi tố bị can đối với các đối tượng về các tội sản xuất, vận chuyển trái phép chất ma túy tại kho hàng Công ty TNHH Tường Phát, Hồng Bàng, Hải Phòng thu giữ 30 bao tải không nhãn mác, mỗi bao khối lượng 25kg, kết quả giám định 30 bao chứa ketamine, tổng khối lượng 750kg. Ban Chuyên án bắt giữ Liêu Chí Hoài, 43 tuổi, quốc tịch Trung Quốc, đối tượng cầm đầu đường dây. Các đối tượng nhập cảnh vào Việt Nam đặt khách sạn, thuê xe, phiên dịch, thuê kho và mua 100 tấn xi măng tập kết tại kho hàng ở quận Hồng Bàng, TP Hải Phòng. Thực chất chỉ là bình phong cho lô ma túy trị giá hàng chục triệu USD....

Trên đây chỉ là một số vụ án ma túy có liên quan đến thủ đoạn lợi dụng các kho, bãi hàng hoá để thực hiện hành vi. Thực tế còn rất nhiều các vụ phạm tội khác thực hiện thủ đoạn này. Như vậy có thể thấy, một trong những đặc điểm của tội phạm ma túy hiện nay đó là địa điểm thực hiện hành vi thay đổi. Các đối tượng manh động hơn, tinh vi hơn thông qua việc xin xây dựng các kho, bãi hợp pháp để thực hiện hành vi phạm tội trá hình. Yêu cầu đặt ra đó là tăng cường công tác quản lý đối với các kho bãi. Hiện nay, các kho, bãi hàng hóa ở Việt Nam được quản lý cả về phương diện an ninh trật tự (lực lượng Công an nhân dân quản lý) và cả phương diện thương mại (do UBND và các ban ngành quản lý). Do vậy, để thực hiện đồng bộ, thống nhất đồng thời phát huy vai trò của từng lực lượng cần xác định đúng thẩm quyền, nhiệm vụ.

Đối với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH việc quản lý các kho, bãi hàng hoá thực hiện theo Luật

PCCC và CNCH năm 2015 và các văn bản hướng dẫn. Để xác định thẩm quyền của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đối với loại hình này cần lưu ý: Các kho, bãi hàng hoá được xác định là các cơ sở thuộc thẩm quyền quản lý của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH, theo đó, Luật PCCC và CNCH tại Khoản 7 xác định: “Cơ sở thuộc diện quản lý về phòng cháy, chữa cháy (sau đây gọi là cơ sở) là nhà, công trình, địa điểm được sử dụng để ở, sản xuất, kinh doanh, hoạt động thương mại, làm việc hoặc mục đích khác, được xây dựng, hoạt động theo quy định của pháp luật, thuộc danh mục do Chính phủ quy định. Trong một cơ quan, tổ chức có thể có một hoặc nhiều cơ sở; trong một cơ sở có thể có một hoặc nhiều cơ quan, tổ chức” [3]. Đây là căn cứ quan trọng và nền tảng để lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thực hiện chức năng quản lý đối với loại hình kho, bãi. Trên cơ sở quy định của Luật PCCC và CNCH, tại mục 33 Phụ lục I Danh mục cơ sở thuộc diện quản lý về phòng cháy, chữa cháy ban hành kèm theo Nghị định số 105/NĐ-CP: “33. Bãi chứa hàng hóa, vật tư, phế liệu cháy được có diện tích từ 500m² trở lên” [1]. Ngoài ra còn có các loại hình cơ sở tương ứng được quy định tại Phụ lục II Danh mục cơ sở nguy hiểm về cháy, nổ. Như vậy, về mặt cơ sở pháp lý, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH được quyền quản lý, kiểm tra các cơ sở ở loại hình kho, bãi về công tác đảm bảo an toàn PCCC. Mặc dù không trực tiếp thực hiện chức năng đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy nhưng thông qua hoạt động quản lý nhà nước về PCCC thì lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH có thể phối hợp với các lực lượng chức năng khác như: Công an xã, phường quản lý địa bàn có bãi, kho hàng; lực lượng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về ma túy khi có yêu cầu nghiệp vụ. Việc thực hiện chức năng thông qua các hoạt động quản lý theo thẩm quyền của Cảnh sát PCCC và CNCH (nếu thực hiện về mặt nghiệp vụ thì tuân thủ theo yêu cầu cầu đơn vị trực tiếp đấu tranh phòng, chống tội phạm về ma túy).

Thực tế, trong thời gian qua, các tỉnh, thành phố đã chỉ đạo sâu sát và quyết liệt đối với các kho, bãi về mặt công tác PCCC, điển hình như Thành phố Hà Nội: UBND Thành phố Hà Nội ký ban hành Kế hoạch số

363/KH-UBND ngày 24/9/2026 về tổng kiểm tra, rà soát, thống kê và xử lý các công trình, nhà xưởng, kho bãi, cơ sở sản xuất, kinh doanh, tập kết, lưu giữ hàng hóa vi phạm quy định về đất đai, trật tự xây dựng, phòng cháy, chữa cháy trên địa bàn thành phố.... Thành phố Hồ Chí Minh qua quá trình bóc gỡ các chuyên án ma túy cũng đã chỉ ra các đặc điểm của loại tội phạm này có liên quan đến quản lý các kho, bãi là: Các đối tượng lợi dụng địa bàn Việt Nam nói chung và TP Hồ Chí Minh nói riêng để trung chuyển ma túy đi các nước. Chủ yếu thông qua xuất nhập hàng hóa để đưa ma túy từ Lào, Thái Lan, Campuchia vào Việt Nam, sau đó vận chuyển đường biển đi các nước; Tội phạm thường ngụy trang ma túy các loại bằng cách đóng gói dưới dạng bao bì các loại trà, cà phê, hạt nhựa, block linh kiện điện tử, bỏ vào loa thùng...; chủ yếu là người gốc Hoa, mang hộ chiếu Đài Loan, Trung Quốc, Malaysia, thường chỉ nhập cảnh vào Việt Nam vài ba lần thăm dò và thực hiện vận chuyển; những người Việt Nam được thuê thường không biết hàng hóa có ma túy; về địa điểm cất giấu: tội phạm thường thuê mượn các nhà xưởng ngắn hạn từ 01 - 03 tháng, có thể lựa chọn nơi kín đáo hoặc sau khi thuê, tiến hành che chắn cho kín để cất giấu ma túy.

Qua việc phân tích các đặc điểm của tội phạm ma túy lợi dụng các kho, bãi để thực hiện hành vi nêu trên có thể nhận thấy, công tác đấu tranh với loại tội phạm này còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế. Bên cạnh sự phức tạp, manh động của tội phạm ma túy thì vấn đề đặt ra đó là việc phát huy vai trò của các lực lượng trong Công an nhân dân có thẩm quyền quản lý đối với kho, bãi hàng hóa. Thực tế trong quá trình đấu tranh với tội phạm ma túy, mối quan hệ giữa lực lượng Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH còn rất hạn chế, thậm chí không có mối quan hệ nghiệp vụ. Tuy nhiên, với sự phát triển của thủ đoạn lợi dụng các kho, bãi để thực hiện các hành vi phạm tội về ma túy thì cần có sự trao đổi, phối hợp giữa Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy với Cảnh sát PCCC và CNCH. Việc phối hợp có thể được thực hiện theo chỉ đạo trong phạm vi cấp tỉnh, xã của từng Công an địa phương và chỉ áp dụng trong các trường hợp đấu tranh, bóc gỡ các hành vi phạm tội ma túy (phối hợp trong áp dụng

biện pháp nghiệp vụ giữa chuyên môn của Cảnh sát PCCC và CNCH trong việc khai thác thông tin, kiểm chứng thông tin về tội phạm ma túy tại kho, bãi). Việc quan hệ phối hợp cần thực hiện thống nhất, đảm bảo tính bí mật công tác trên tinh thần giao quyền chỉ đạo cho Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy. Trong những năm vừa qua, các vụ án ma túy khi cần huy động, lực lượng của Cảnh sát PCCC và CNCH đều được huy động tối đa, tuy nhiên, đây mới chỉ là việc chỉ đạo của lãnh đạo cấp trên yêu cầu hỗ trợ nghiệp vụ khi cần thiết và chỉ xuất hiện khi đấu tranh trực tiếp các vụ án ma túy mà chưa được phát huy ở giai đoạn phòng ngừa. Điều này chưa phát huy được tính chủ động khai thác, nắm bắt thông tin giữa hai lực lượng.

3. Qua phân tích thực trạng tội phạm ma túy lợi dụng các kho, bãi hàng hóa và thực tế quan hệ phối hợp giữa Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH bài viết đề xuất một số kiến nghị như sau:

Một là, tăng cường công tác kiểm tra, quản lý đối với các kho bãi, trong đợt tổng kiểm tra, danh mục các công trình, cơ sở phải được lập đầy đủ và cụ thể. Chính quyền địa phương và Công an cơ sở cần rà soát, lập danh sách toàn bộ các kho bãi, nhà xưởng bỏ hoang hoặc cho thuê lại nhưng sử dụng sai mục đích. Nội dung thống kê bao gồm địa điểm, chủ sở hữu, người quản lý, ngành nghề hoạt động, quy mô, loại hàng hóa cùng tình trạng pháp lý về đất đai, xây dựng, môi trường và điều kiện an toàn phòng cháy, chữa cháy. Việc tổng rà soát và phân loại được thực hiện làm cơ sở để các chủ thể quản lý xác định trách nhiệm, lựa chọn biện pháp phù hợp và xây dựng lộ trình xử lý đối với từng công trình, cơ sở, bảo đảm các trường hợp thuộc diện xử lý được giải quyết theo đúng kế hoạch. Việc thống kê này vừa giúp tăng công tác quản lý các kho bãi vừa có thể là căn cứ để lực lượng đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy áp dụng như một biện pháp nghiệp vụ trong triển khai phương án bóc gỡ các vụ án ma túy (thông qua quản lý hành chính thông thường để triển khai nghiệp vụ).

Hai là, tăng cường công tác quan hệ phối hợp giữa lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH với các lực lượng khác trong CAND khi quản lý các kho, bãi

hàng hoá. Không chỉ thực hiện đủ, đúng các nhiệm vụ, thẩm quyền mà pháp luật giao cho từng hệ, lực lượng (lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với các kho, bãi) mà trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, giữa các chủ thể cần có sự trao đổi nghiệp vụ, phối hợp chuyên môn để tăng cường công tác quản lý toàn diện. Quá trình thực hiện nhiệm vụ hành chính về PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cần phát hiện những dấu hiệu nghi vấn phạm tội, các bất minh về thời gian của cơ sở là kho bãi để tham mưu, thông báo cho các lực lượng liên quan. Ngược lại, lực lượng Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy trong khi triển khai các biện pháp nghiệp vụ có thể trao đổi, phối hợp với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH để áp dụng nghiệp vụ bí mật thông qua các biện pháp hành chính công khai. Việc quan hệ phối hợp thực hiện theo quy định và khả năng cho phép nghiệp vụ của từng vụ án, chuyên án và yêu cầu pháp luật, nghiệp vụ. Để thực hiện được điều đó, cần có quy chế phối hợp, tăng cường quan hệ chuyên môn nghiệp vụ trong công tác hàng ngày của mỗi lực lượng. Việc quan hệ phối hợp tuân thủ nguyên tắc nghiệp vụ của mỗi lực lượng, đảm bảo tính bí mật.

Ba là, quản lý hiệu quả các kho, bãi đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế nhưng đảm bảo an ninh trật tự, không để tội phạm ma túy lợi dụng thực hiện hành vi phạm tội. Kho bãi là hệ thống nhà kho và khu vực ngoài trời được xây dựng để lưu trữ, bảo quản nguyên vật liệu, bán thành phẩm, thành phẩm. Đây là mắt xích thiết yếu trong logistics, đóng vai trò tập kết, phân loại và phân phối hàng từ người gửi đến người nhận nhằm tối ưu chi phí và thời gian trong chuỗi cung ứng hàng hóa. Để giảm thiểu nguy cơ mất an ninh trật tự tại các kho, bãi (trong đó có hành vi phạm tội về ma túy) cần tăng cường các biện pháp quản lý kho bãi từ khi xây dựng cho tới khi vận hành. Quản lý nghiêm các hoạt động xuất – nhập hàng hoá tại các kho, bãi. Nghiên cứu ứng dụng công nghệ quản lý mới, quản lý số như phần mềm quản lý kho giúp chủ shop tự động hóa các hoạt động giám sát, cập nhật thông tin, từ đó giảm thiểu lỗi sai, và luôn nắm rõ tình hình hàng chính xác, kịp thời. Ngoài ra, phần mềm

quản lý kho bãi còn giúp tối ưu thời gian ở những công đoạn thủ công như quét/nhập mã hàng, phân loại hàng theo lô,... Việc quản lý tốt hoạt động của các kho là cơ sở quan trọng trong ngăn chặn, phát hiện, đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật nói chung và tội phạm ma túy nói riêng.

Bốn là, xây dựng quy chế phối hợp, trao đổi nghiệp vụ giữa lực lượng Cảnh sát Điều tra tội phạm ma túy với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH.

Mặc dù lĩnh vực công tác của hai lực lượng ít có sự giao thoa chuyên môn, tuy nhiên, như bài viết đã trình bày về thủ đoạn lợi dụng các kho, bãi hàng hóa để thực hiện hành vi phạm tội về ma túy thì vấn đề đặt ra trong công tác chuyên môn giữa hai lực lượng cần xây dựng quy chế phối hợp, trao đổi nghiệp vụ nhằm phát hiện từ sớm các hành vi phạm tội về ma túy tại kho, bãi. Việc xây dựng quy chế trao đổi chuyên môn cần tuân thủ đặc điểm, tính chất của mỗi lực lượng, đặc biệt là lực lượng Cảnh sát Điều tra tội phạm về ma túy (do tính chất bí mật tuyệt đối và yêu cầu nghiệp vụ cao của lực lượng này). Quy chế cần xác định rõ yêu cầu phối hợp khi thực hiện chuyên môn của mỗi lực lượng đối với yêu cầu công tác, mục đích công tác của lực lượng kia. Cần tuân thủ tuyệt đối sự chỉ đạo của lãnh đạo cấp trên trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Lực lượng Cảnh sát Điều tra về ma túy cần chỉ rõ các yêu cầu nghiệp vụ cần đạt được đối với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH. Đồng thời, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cũng cần chủ động trao đổi để kịp thời phát huy hiệu quả chuyên môn và đáp ứng yêu cầu nghiệp vụ.

4. Tội phạm ma túy lợi dụng các kho, bãi hàng hóa để thực hiện các hành vi phạm tội đang có xu hướng gia tăng và ngày càng phức tạp. Hầu hết các chuyên án lớn về ma túy đều có liên quan đến các kho, hàng. Để góp phần ngăn chặn, xóa bỏ thủ đoạn này nói riêng và tội phạm ma túy nói chung cần có sự phối hợp của nhiều Bộ, ban, ngành và lực lượng. Trong đó, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thông qua công tác quản lý nhà nước về PCCC là cơ sở quan trọng để áp dụng các biện pháp nghiệp vụ nhằm phát hiện, đấu

tranh, bóc gỡ các đường dây sản xuất, tàng trữ, tổ chức sử dụng và sử dụng trái phép chất ma túy.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chính phủ (2025), *Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.
2. Quốc hội (2015), *Bộ luật Hình sự*, Hà Nội.
3. Quốc hội (2024), *Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.